

BRANDWEER

Gelderland-Zuid

Agendapunt	4
Onderwerp	Bluswater
Datum	19 maart 2020
Aan	Algemeen Bestuur
Van	Dennis van Zanten
Telefoon	
E-mailadres	

Adviesnota

Beslispunten

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld in te stemmen met de onderhavige adviesnota 'Bluswater' met daarin de volgende beslispunten:

1. Plaats de Grootchalige Watervoorziening Groot (GWG) in Geldermalsen en Beneden-Leeuwen.
2. Vervang de Natuurbrand Haakarmbak (NBH) voor een terreinwaardige waterwagen die zowel voor gebouwbranden als voor natuurbrandbestrijding inzetbaar is en plaats deze in Ubbergen.
3. Vervang de waterwagen die in Maurik staat en verplaats deze naar Hedel.
4. Haal alle motorspuitaanhangers (MSA's) gefaseerd uit de repressieve sterkte en schenk de nog bruikbare MSA's aan de jeugdbrandweer.
5. Stoot het watertransportsysteem (WTS) 800 (Culemborg) op termijn af.
6. Pas de inzetvoorstellen bij een gebouwbrand in historische kernen en bedrijventerreinen aan tot middelbrand-potentieel en een waterbuffer (waterwagen of schuimblusvoertuig).
7. De brandweer gaat het gesprek aan met gemeenten waar de primaire bluswatervoorziening niet op orde is (in enkele buitengebieden).
8. Plaats de budgetten ten behoeve van het onderhoud van (openbare) geboorde putten met ingang van 2021 terug bij de betreffende gemeenten.

Inleiding

Om inzicht te krijgen in de bluswatervoorzieningen in onze regio en op grond daarvan eventuele maatregelen te nemen, is het Algemeen Bestuur toegezegd een bluswaterbeleid op te stellen. Bij het vaststellen van het Brandweezorgplan Specialismen eind 2018, heeft het bestuur daarnaast aangegeven om het advies over de locaties van het Grootwatertransport voor te leggen in samenhang met dit bluswaterbeleid.

In het onderstaande advies is een aantal maatregelen voorgesteld om de bluswatervoorzieningen in de veiligheidsregio zodanig te versterken dat de brandweer kan beschikken over voldoende bluswater om een brand te blussen of te beheersen.

Het kader voor het bepalen van bluswatervoorzieningen is via de volgende stappen tot stand gekomen:

- Voor de gehele regio is in kaart gebracht welke behoefte er vanuit de professie is aan bluswater en welk aanbod er is om daar in te voorzien.
- Door behoefte en aanbod naast elkaar te leggen, is een beeld van tekorten of overschotten aan bluswater op bepaalde locaties naar voren gekomen. Beoordeeld is daarna of op die locaties extra inzet van bluswatervoorzieningen nodig is. In die beoordeling zijn het tijdsverloop van de brand en de risicocategorie van objecten meegewogen.
- Vanuit dat overzicht heeft de brandweer beoordeeld welke (extra) bluswatervoorziening voor welk ongewenst tekort als voldoende aanvulling kan dienen.

Het resultaat van deze stappen is het advies zoals in deze notitie beschreven.

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur wordt met een presentatie nadere toelichting gegeven op het voorstel en de totstandkoming ervan.

Beoogd effect

Inzicht krijgen in behoefte aan en aanbod van bluswater in onze veiligheidsregio en het optimaliseren van de bluswatervoorzieningen in de regio om daarmee voldoende bluswater ter beschikking te hebben om branden in verschillende ontwikkelstadia te kunnen bestrijden.

Argumenten

Als uitgangspunt voor het kader bluswater hanteert de brandweer de volgorde: redden en voorkomen en beperken van slachtoffers staat voorop; daarna het blussen of beheersen van de brand en tot slot het beperken van schade.

Daarnaast is het uitgangspunt gehanteerd dat wanneer een brand niet geblust kan worden, het overslaan van de brand naar de burens altijd voorkomen moet worden.

Het resultaat op grond van uitgangspunten en afwegingen is, dat de regio in het algemeen goed voorzien is van bluswater. Er komt nog een ongewenst tekort naar voren:

In de fase tussen 28-35 minuten van een brand, ontstaan met name op bedrijventerreinen en in stadskernen ongewenste tekorten: er is een compartimentsbrand ontwikkeld, waarbij uitbreidingsgevaar naar de naastgelegen panden ontstaat. Uitgangspunt voor het kader bluswater is, dat dat niet aanvaardbaar is.

Voor de ongewenste tekorten in de fase van 28-35 minuten moeten dus maatregelen genomen worden. Maar de brandweer heeft ook de fase daarvoor onderzocht op mogelijkheden om te voorkomen dat dreiging van de branduitbreiding ontstaat.

Op grond daarvan is het advies tot stand gekomen zoals in de beslispunten omschreven.

Met de brandkranen en geboorde putten als primaire bluswatervoorziening en de geadviseerde spreiding van waterwagens, schuimbluseenheden en Grootwatertransportsystemen (GWG), ontstaat een netwerk van bluswatervoorzieningen met een goede dekking.

Toelichting op de beslispunten:

Beslispunt 1. Plaatsing van de GWG-systemen in Geldermalsen en Beneden-Leeuwen sluit het beste aan bij de constatering dat deze systemen zo centraal als mogelijk in de regio moeten worden geplaatst. Daarbij wordt rekening gehouden met de verdeling van de overige specialismen en de eis dat deze in de kazerne gereed moeten staan voor uitruk.

Beslispunten 2. en 3.: Na plaatsing van de GWG-systemen en de schuimbluseenheden (SBH's) zijn er nog gaten in de dekking in de OvD-gebieden Zuid en -Oost. Waterwagens zijn het meest geschikt om deze gaten op te vullen.

OvD-gebied Zuid: het gat in de dekking in dit gebied is verklaarbaar, want er staat geen SBH in de buurt en het GWG-systeem moet uit Geldermalsen komen. De tijd die moet worden overbrugd met de waterwagen is dus groot. Een goede dekking in de Bommelerwaard is van belang gelet op de grote bedrijvigheid in dit gebied, de oude stadskern in Zaltbommel en de snelweg A2. Het verplaatsen van de waterwagen van Maurik naar Hedel heeft als effect dat het gat in de bluswaterdekking in de Bommelerwaard wordt opgevuld, terwijl er geen gat ontstaat in de omgeving van Maurik (gemeente Buren, OvD-gebied Noord). Daar zijn de schuimbluseenheden uit Ochten en Beesd namelijk snel ter plaatse, evenals het GWG uit Geldermalsen. Ook zijn er bijna geen grote gebieden met utiliteitsbouw.

OvD-gebied Oost: er is een gat in de bluswaterdekking in dit gebied, omdat de schuimbluseenheid uit Nijmegen-West moet komen en de afstand tot het GWG-systeem groot is. Een goede dekking in dit gebied is van belang in verband met de stadskern Nijmegen en het natuurbrandrisico. Ubbergen is de aangewezen locatie voor de waterwagen omdat deze ook bestemd is voor natuurbrandbestrijding en deze locatie in het Brandweezorgplan Specialisme al als meest optimale locatie was bepaald.

Beslispunt 4: Motorspuitaanhangers afstoten: MSA is niet nodig, omdat in vrijwel alle gevallen een primaire bluswatervoorziening binnen 160 meter aanwezig is. Daarnaast wordt elke TS voorzien van een pomp met dezelfde mogelijkheden als een MSA.

Beslispunt 5. WTS 800 afstoten op termijn: deze voorziening past niet in de landelijke visie op grootschalige watervoorzieningen. Bovendien is een extra chassis nodig om deze voorziening operationeel te houden.

Beslispunt 6. Aanpassen inzetvoorstel gebouwbrand in historische stadskern en bedrijventerreinen: bij een gebouwband wordt standaard één TS gealarmeerd. Met het aanpassen van het inzetvoorstel worden bij gebouwbranden op de genoemde locaties altijd tegelijkertijd twee TS'en én een waterwagen of schuimbluseenheid gealarmeerd. Zo kan snel geblust worden met de gewenste slagkracht.

Beslispunt 7. In de buitengebieden kunnen geboorde putten een aanvullende oplossing bieden voor losstaande objecten. Gezien de wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten voor de primaire bluswatervoorziening, is het aan de betreffende gemeenten hierin een keuze te maken. De brandweer kan hierbij adviseren.

Als aanvulling op bovenstaande adviezen, gaat de brandweer in zijn advisering over bluswatervoorziening aan gemeenten ook de volgende punten meenemen:

- op toekomstige bedrijventerreinen geboorde putten als primaire of secundaire bluswatervoorziening;
- snelle detectie/alarmering en particuliere bluswatervoorziening waar nodig;
- aan de voorkant extra aandacht voor de woonkernen in de buitengebieden.

Beslispunt 8:

De budgetten voor het onderhoud van (openbare) geboorde putten met ingang van 2021 teruggeven aan de betreffende gemeenten.

- Het voorzien in een toereikende bluswatervoorziening is wettelijk een gemeentelijke taak. Het feit dat een aantal gemeenten deze taak hebben overgedragen aan de veiligheidsregio en andere gemeenten niet, zorgt voor onduidelijkheid in organisatie en verantwoordelijkheden.
- Wanneer de veiligheidsregio deze taak uitvoert kan de BTW over de werkzaamheden niet worden teruggevraagd. De gemeente kan dit wel.
- De gemeentelijke plantsoendienst/gemeentewerken heeft meer zicht op de gesteldheid van de geboorde putten en de bereikbaarheid.

Kanttekeningen

Financiën

Nee

Bedrag: € 500.000

Ja

	Voorziening	Investerings- bedrag incl. BTW	Afschrijf- termijn	Kapitaal- last	Exploitatie- kosten	
	OvD- gebied Oost	Waterwagen terreinwaardig (6x6) 12.000 liter	€ 250.000	20 jaar	€ 15.313	€ 10.000
	OvD- gebied Zuid	Waterwagen groot 15.000 liter	€ 250.000	20 jaar	€ 15.313	€ 8.000

Wijze van dekking:

Alle kosten worden binnen de begroting gedekt.

In de periode 2020 t/m 2024 staan de volgende, aan bluswater te labelen, kredieten in de investeringsbegroting:

Voorziening	2020	2021	2022	2023	2024
WTS 1000	€ 383.169	-	-	-	-
NBH (Ubbergen)	€ 116.484	-	-	-	-
Totaal	€ 499.653	-	-	-	-

Toelichting:

- WTS 1000: € 383.169. Dit krediet is beschikbaar in 2020 en volledig aan bluswater te

labelen. Het betreft één van de twee huidige WTS 1000 systemen. De twee nieuwe GWG-systemen zijn aangeschaft met investeringskredieten voor bluswater die in 2019 beschikbaar waren.

- NBH: € 116.484. Dit krediet is doorgeschoven van 2019 naar 2020 en betreft de haakarmbak voor natuurbrandbestrijding die in Ubbergen staat. Dit volledig aan bluswater te labelen investeringskrediet is beschikbaar voor het project, mits er een voorziening van wordt gerealiseerd die zowel voor natuurbranden als voor gebouwbranden kan worden ingezet.

Beslispunt 8

In de exploitatiebegroting 2019 is een bedrag van € 69.400 opgenomen voor het onderhoud van geboorde brandputten. Dit bedrag wordt met ingang van 2021 teruggegeven aan de gemeenten die deze taak bij de veiligheidsregio hebben belegd, te weten: Buren, Culemborg, Heumen, Neder-Betuwe, West Betuwe, West Maas en Waal en Wijchen. De bedragen die de gemeenten hebben overgedragen worden inclusief indexering teruggegeven aan de individuele gemeenten. Voorgesteld wordt om de herverdeelmethode op deze bedragen buiten beschouwing te laten. Vanzelfsprekend komen de lasten voor het aanleggen en onderhouden van de geboorde brandputten vanaf 2021 voor rekening van de gemeenten.

Medezeggenschap

Het advies is gedeeld met de medezeggenschap (onderdeelcommissie Brandweer).

Communicatie

Het advies en de impact ervan op de verschillende posten is gedeeld met de burgemeesters en de groepschefs van de posten.

Uitvoering

Wanneer het Algemeen Bestuur positief besluit, wordt de uitvoering ter hand genomen:

April 2020:

- Start Europese aanbesteding twee nieuwe waterwagens.
- Start instructie Grootwatertransportsystemen.

September/oktober 2020

Plaatsing Grootwatertransportsystemen in Geldermalsen en Beneden Leeuwen.

In de periode 2020/2021

- Uutfaseren van de motorspuitaanhangsers.
- In de periode tot het plaatsen van het nieuwe Grootwatersysteem in Geldermalsen en de plaatsing van de waterwagen in Hedel, blijft het oude WTS staan, zodat er geen leemte ontstaat in de beschikbaarheid van bluswater.

April 2021

- Plaatsing waterwagens in Ubbergen en Hedel.
- Uit de sterkte halen van de NBH uit Ubbergen, de waterwagen uit Maurik en het WTS1000 van Hedel.